

turk.internet.com™

The Internet & IT Network

Ara

Detayli Arama

29 Mayıs 2003, Persembe

Kullanici Adi:

Sifre:

Ana Sayfa	Bugün	BİM	ISS	eİş	Donanım	Yazılım	Web	Wireless	Teknoloji	Finans	eDevlet	Güvenlik	Pİ	T:
-----------	-------	-----	-----	-----	---------	---------	-----	----------	-----------	--------	---------	----------	----	----

Özgit; 'Uyusmazlık Çözüm Mekanizmasi Öngörüyoruz'

Yazar: Murat Büke

23-05-2003

Tavsiye Edin

Yazdırılabilir Sayfa

ODTÜ Öğretim Üyesi ve ".tr" Alan Adi Yöneticisi Dr. Attila Özgit, son günlerde alan adlarının verilmesi ve verilen alan adlarına itiraz sürecinin isleyisi hakkında "DNS Çalışma Grubu, Uyusmazlık Çözüm Mekanizmasi veya Kurulu olusturulmasını öngörüyor" dedi.

ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Öğretim Üyesi ve ".tr" Alan Adi Yöneticisi Dr. Attila Özgit, Jenerik Alan Adi uygulaması, yeni alan adı sistemi, uyusmazlık konuları ve DNS sisteminin geliri üzerine sorularımızı yanıtladı. Özgit özellikle, yeni alan adları ile ilgili başvuruların 26 Mayıs Pazartesi günü saat 10:00 itibarıyla başlayacağını hatırlatarak, sistemin belli bir yoğunlukla karşılasacağı için yavaşlamanın olabileceğini vurguladı.

turk.internet.com : Jenerik Alan Adları uygulaması pazartesi uygulamaya geçiyor. Süreci değerlendirir misiniz?

Attila Özgit : Jenerik Alan Adları uygulaması için başvuruların sona ermesi ile hafta sonu değerlendirmeyi ve Pazartesi günü noter çekilisi yapmayı düşünüyorduk. Ancak başvuru istatistiklerinden de görüleceği üzere oldukça yoğun bir başvuru gerçekleşti. Başvurunun başladığı günden bugüne kadar yaklaşık 31 bin başvuru oldu. Bu başvurular ilk elemenden sonra 26 bine indi.

Bilindiği gibi jenerik Alan Adi, genel bir kavram ifade eden, verildiğinde haksız rekabet yaratacak isimleri ifade ediyor.

Örneğin, "medya.com.tr", "spor.com.tr" veya "basin.com.tr" kimin olabilir? Bu tür isimler son zamana kadar jenerik kabul ediliyordu ve verilmiyordu. Bundan sonra herkese, "gelin belgenizi getirin ve bu isimleri almak için başvurun" dedik. Bu isimleri alabilme özelliğine sahip olanlardan birine kura ile bu alan adı verilecek. Böylece jenerik uygulaması kalkacak.

Yalnız jenerik uygulamasının kalkması, belgeli uygulamanın kalkması anlamına gelmiyor. Örneğin, medya.com.tr alan adını almaya hak kazanmak için "Medya" ile başlayan bir adınız olması gerekir. Buna isim/marka tescilindeki "ayırıcı unsur" deniyor.

Kategorik Sponsoru

Ücretsiz Bültenleri

Günlük Bülten

E-Posta

Katil Ayrı

Diğer bültenleri gör [tiklayın.](#)

Editörden

Kariyer

Bilisim Sektörü Fır

Yazarlar

Etkinlikler

turk.internet.com
Konferansları

**TTnet Uluslararası
Bağlantıları**

**Bilisim Firma
Listesine En S
Katılan Firmalar**

> smsMatik
> Reklamatik

> Altikom Informatir
Techno
> Spot Merkez İletis
Sist
> Alan Elektronik Gu
> BERKA A.S.
> Flashblind

turk.internet.com: Ve o isle ugrasiyor olmasi gerekiyor degil mi?

Attila Özgüt : Hayir, o isle ugrasiyor olmasi gerekmiyor. Üstelik denetlemek de pratik olarak mümkün degil.

Basvuruda bulunan kisi ya da kurulusun mutlaka bir belge ibraz etmek zorunda oldugunu hatirlatmakta fayda var. Yani, "medya.com.tr alan adini ben istedim, basvurup alayim" seklinde bir yaklasim olamaz. Oysa jenerik alan adlarina basvuru sürecinde bu bir sekilde yanlis anlasildi ya da yanlis anlasilmanin ötesinde, konuya "ya verirlerse, ya tutarsa" mantigiyla yaklasildi. Ya da yanlis bir sekilde, sahip oldugu belgede yer alan "ayirt edici unsur" disinda, faaliyet alanı ya da sektörü ifade eden sözcükler esas alinarak jenerik isimlere basvuru yapildi. Örneğin; ticari tescilinde iletisim, yayincilik, danismanlik, eğitim hizmetleri, ticaret sözcüğü geçenlerin büyük bir bölümü "ticaret.com.tr", "egitim.com.tr", "danismanlik.com.tr", "yayincilik.com.tr" vs. alan adlari için basvuru yapti.

turk.internet.com: Bu konuda bir "Fenerbahçe" örneği var sanirim.

Attila Özgüt : Fenerbahçe örneğini biz su anda Internet Kurulu'nun altında bulunan DNS Çalışma Grubu'nda tartisiyoruz. Kurulun gündeminde bulunuyor.

Patent Enstitüsü ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)'nin tescil uygulamalarında göz önünde bulundurduğu ölçütleri var. Bizim tarafımızdan da bu ölçütler kullanılmaktadır. "Belgeye dayalı olarak tasnif edilen alan adlari için kuruluşça ".tr" Alan Adi Yönetimi'ne iletelen belgeler değerlendirilirken; ilgili belgelerde yer alan marka, ticaret ünvanı vb. ayirt edici ve esas unsuru oluşturan ibareler esas alinir".

Bu konuda örneğimiz ise, Örnek Tekstil Yatirim Ihracat Ithalat Sanayi Ticaret A.S. isminde bir firmanın alabileceği alan adlari: "örnek.com.tr", "örnektekstil.com.tr" olabilir. Ama, "tekstil.com.tr", "ihracat.com.tr" veya "ithalat.com.tr" alan adlarina basvuruda bulunamaz.

Bu ölçütler gerek TOBB gerekse Patent Enstitüsü'nde uygulanan kurallardir. Dolayısıyla isimdeki ayirt edici unsur esas aliniyor.

turk.internet.com: Böylece teknik olarak sorumluluktan da uzaklaşmış olunuyor, öyle degil mi?

Attila Özgüt : Elbette. Sonuçta firmanın adına bir alan adi veriliyor. Bu bütün dünyada kullanılan bir uygulama. Ayirt edici ve esas unsur tanımı, uluslararası tüm marka tescil işlemlerinde kullanılan bir kavram. Kendi tanımlarımızı degil, uluslararası kabul görmüş tanımlari kullanarak uygulamalari yapıyoruz.

turk.internet.com: Uygulama ne zaman başlayacak?

Attila Özgüt : Jenerik Alan Adi Uygulaması basvurulari 8 Mayıs tarihinde kapatıldığında biz yeni alan adi sistemini uygulamaya açmayı planlıyorduk. Basvurularin 1-2 bin seviyesinde olacağı varsayımında bulunuyorduk. Basvuru sayısı 31 bin seviyesinde olunca ve bir odamız yerden tavana kadar belgeyle dolunca bir erteleme yapmak zorunda kaldık. Basvurular ile ilgili istatistiklere Generic.nic.tr adresinden ulaşılabilir.

Bazı kurulus ve kisilerin yüzlerce basvurusu olduğunu gördük. Ayirt etme işlemini kısa yoldan yapmak mümkün degil. Bu isin sorumluluğu var ve biz bunu çok önemsiyoruz. Bazı istatistiklere dikkat çekmekte fayda görüyorum. Bakın

Son 30 Günü Virüs Uyarıları	
27 May	W32/Anacol
23 May	WM97/Panj:
23 May	Troj/Peido-E
22 May	WM97/Lazy.
22 May	Troj/IRCBot
21 May	W32/Melare
19 May	W32/Lovgat
19 May	W32/Palyh-
15 May	W32/Fizzer-
15 May	W32/Lovgat

önemliyoruz. Bazı istatistiklere dikkat çekmekte fayda görüyorum. Bakın, başvuruların başladığı gün başvuru sayısı 25-30 iken, toplam başvurunun yüzde 63'ü son dört günde yapıldı.

Bunun psikolojik olduğunu düşünüyorum. Birileri bir takım isimlere başvuruyor, baskaları da "aman ben de isim kapayım" diye başvurmuş olabilir. Başvuruların e-posta adreslerine bakıldığında 1500 başvuru yapan tek bir e-posta adresi bulunuyor. Bunu yorumlamak çok zor. Illere göre başvurulara bakıldığında İstanbul'un 21 bin, Ankara'nın 5 bin, İzmir'in bin 300 seviyesinde olduğu görülüyor. Sonra diğer büyük iller geliyor. Bunu tahmin edilen bir sonuç olarak görüyorum.

turk.internet.com: Pazartesi gününden itibaren nasıl bir süreç işleyecek?

Attila Özgüt : Jenerik alan adları Pazartesi gününden itibaren değerlendirmeye tabi olacak. Bu değerlendirme bittikten sonra belgeleri yeterli olmayanlar elenecek. Diğerleri noter çekilisine girecekler. Noter çekilisinin tarihi ve kimlerin çekilise gireceği önceden duyurulacak. Bu çok hassas bir konu. Bu, 6-7 yıldır görev yapan 7 personelin yapacağı bir iş. Bu iş için ek personel alamam. Mutlaka deneyimli personelin yapması gerekir. Bu işin ne kadar süre alacağını kestirmek zor. Belirttiğim gibi bu hassas bir konu ama çalışmanın en kısa zamanda tamamlanacağını düşünüyorum.

turk.internet.com: Yeni alan adları sistemi konusunda bilgi verir misiniz?

Attila Özgüt : Yeni sistemin önemli iki özelliği var. Birincisi, yazılım tümüyle yenilendi. Artık herşey otomatik oldu. Alan adı alan kullanıcı başvuruları, geçmiş ödemeleri ve geleceğe ait ödeme sorumluluklarını otomatik olarak görebilecek. Bu yazılım sayesinde bütün ödemeler kredi kartı ile anında güvenli bir şekilde yapılacak Bundan sonra telefon veya e-posta trafiği gerektirecek bir durum olmayacak ya da çok az olacak. Hem kullanıcı hem de bizim için oldukça önemli bir yenilik.

Diğer yenilik alan adları ile ilgili. Yeni alan adlarına başvuru Pazartesi saat 10:00 itibarıyla başlayacak. Açılacak olan yeni alt alanlar; "web.tr", "tel.tr", "name.tr", "bel.tr", "pol.tr", "av.tr", "biz.tr", "info.tr". Bu yeni alanlardan "biz.tr" ve "info.tr", "com.tr" yi genişletmek amacıyla açılmıştır ve bu alan adları belgeye dayalı olarak tahsis edilecektir. Başvulara ilişkin istatistikleri en kısa zamanda web sayfasından vereceğiz.

turk.internet.com: Baska bir yenilik veya öncesine göre farklılık var mı?

Attila Özgüt : Yeni alan adları uygulaması ile fiyat tarifesi de değişiyor. Uygulama ile tarife TL cinsinden ve eskisine oranla ucuz olacak. Her yıl 1 Ocak ve 1 Temmuz itibarıyla tarifeler belirlenecek ve bu ücretler 6 ay boyunca bu geçerli olacak. Yeni sistemle birlikte en çok 5 yıla kadar toplu ödeme yapılabilecek. Toplu ödeme seçeneği fiyat indirimi avantajı sağlayacak. Yeni alan adlarından, içlerinde uluslararası örneklerine göre oldukça düşük, Türkiye'ye özgü uygulamalar var.

turk.internet.com: Türkiye'de bugüne kadar kaç tane alan adı alındı?

Attila Özgüt : Su ana kadar yaklaşık 40 binin üzerinde alan adı var. Pazartesi gününden itibaren bu sayı oldukça artacaktır. Özellikle "name.tr", "web.tr" ve "tel.tr" alan adlarına yoğun talep bekliyoruz. Hem yeni sistemin hizmete açılması hem de alan adı ücretlerinin düşürülmesi nedeni ile talebin oldukça fazla olacağını düşünüyoruz.

turk.internet.com: Bu kadar alan adi kullanimini yararli buluyor musunuz? Türkiye'de bir "internet kirliliginden" söz etmek mümkün mü?

Attila Özgüt : Türkiye'de büyük boyutlarda bir internet kirliligi oldugunu düşünmüyorum. Su asamada hem alan adlarinin genislemesi hem de fiyat indirimine gidilmesi ile bireysel kullanım tesvik edilmiş oluyor. Bir farkindalik süreci yasanacak ve buna gereksinim var. Türkiye "kirlenme" denebilecek noktadan oldukça uzak.

turk.internet.com: Yeni alan adlari uygulaması dünya örneklerinde olduğu gibi ISP'ler tarafından da yapılacak mı?

Attila Özgüt : Belge gerektirmeyen alan adlari 15-20 gün sonra ISP'ler tarafından da verilebilecek. Kullanıcılar ISP'lerden bu isimleri alabilecekler ISP'ler burada belli bir yüzde ile kazanç sağlayabilecek. Bir isim almak için bir çok yerden başvuru olabilir. Ama o ismi tahsis edecek tek bir "kök" olmalıdır. Bu tüm dünyada böyledir.

"UYUSMAZLIK ÇÖZÜM MEKANİZMASI"

turk.internet.com: Son günlerde alan adlarinin verilmesi ve verilen alan adlarına itiraz sürecinin hukuki boyutu tartışılıyor. En son Internet ve Hukuk Platformu (IvHP)'nda da bu konuda görüşlere yer verildi. Sizin verdiginiz alan adına, bir baska kisi veya kurulus tarafından itiraz edilebiliyor. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Attila Özgüt : Ben IvHP'deki tartışmaları izlemedim. Bu gibi sorunlara çözüm için, DNS Çalışma Grubu'nda yaptığımız tartışmalara dayanarak söyleyebilirim, "Uyusmazlık Çözüm Mekanizması" veya "Kurulu" olusturulmasını öngörüyoruz. Bu mekanizmaya ilişkin çalışma DNS Çalışma Grubunda uzunca bir süredir yapılıyor. Egilim, Türkiye Barolar Birliği altında makul sayıda kisten oluşan bir mekanizma kurulması. Bu kurulun, teknik kilerden ve hukukçulardan oluşması düşünülüyor. Bu kesinlesen bir konu değil, henüz üzerinde tartışılıyor. Türkiye Barolar Birliği gibi bir tüzel kişiliğin altında oluşmuş, bir anlamda "tahkim kurulu" gibi çalışacak bir yapı olması düşünülüyor.

Ancak herkes her konuda mahkemeye gidebilir. Kisinin veya kurulusun mahkemeye gitmesini engelleyecek bir durum söz konusu değil. Bu herkesin anayasal hakkı. Ancak mahkemeye gidildiğinde, uzmanlık gerektiren bir konuda böyle bir yapının olması oldukça önem taşıyacaktır.

Bu noktada sunu vurgulamak isterim; Biz ODTÜ olarak su anda DNS Çalışma Grubunun verdiği kararları uyguluyoruz. Yaklaşık 2 yıldır yasama konumunda değiliz. Dolayısıyla ihtilaf söz konusu olduğunda biz ODTÜ olarak karar vermiyoruz. Konuyu DNS Çalışma Grubuna götürüyoruz ve oradan çıkan kararı uyguluyoruz.

Bunun bir adım sonrası olarak da Uyusmazlık Çözüm Mekanizması veya Kurulu'nun uygulamaya geçmesi planlanıyor IvHP'nda tartışılan ve DNS Çalışma Grubu'nun öngöremediği görüş ve argümanlar olabilir. Bunların değerlendirilmesini isterim. DNS Çalışma Grubunun bilgilenmesi oldukça önemli.

turk.internet.com: ODTÜ'ye karşı açılmış davalar var mı?

Attila Özgüt : Bugüne kadar 40 bin alan adı tahsis edilmiş ancak, ODTÜ'ye karşı üç dava açılmıştır. Bu davalardan biri sonuçlandı, biz kazandık. Diğer ikisi ise devam etmekte. Genellikle ticari kuruluslar birbirlerine dava açıyorlar. Mahkeme

devam etmekte. Genellikle ticari kuruluslar birbirlerine dava aciyorlar. Mahkemeye bizden konu ile ilgili bilgi istiyor.

turk.internet.com: Davalar taraflar arasinda, "benim ismimi kullandin" seklinde mi aciliyor?

Attila Özgüt : Evet. Genellikle böyle açılıyor. Mahkeme görüşü bazen Internet Kurulu'nun alt grubu olan DNS Çalışma Grubu'ndan bazen de ODT Ü'den istiyor. Bazen de bilirkişi anlamında davranmamızı değil, "kayıtlar nedir" şeklinde bilgi istiyorlar. Biz de sadece kayıtların kopyasını mahkemeye gönderiyoruz. Bazen de, "iki şirket arasında yaşanan ihtilaftan dolayı su şirketin alan adının geçici olarak kapatılması" şeklinde karar geliyor. Biz de bu kararı uygulayıp DNS Çalışma Grubu'nu bilgilendiriyoruz.

DNS Çalışma Grubu, ODT Ü ve Uyumuzluk Çözüm Kurulu, kuvvetler ayrılığı prensibi ile hareket edecek. Yasama ve Yargı ne söylerse biz onu uygulayacağız. Internet Kurulu DNS Çalışma Grubu yasama, Uyumuzluk Çözüm Kurulu Yargı ve ODT Ü yürütme olacak. Ancak belirtmekte fayda var, nihai yargı mahkemelerdir.

Uyumuzluk Çözüm Kurulu'nun bilirkişi gibi çalışacağını umut ediyorum. Burada amaç, doğru uzmanlık aracılığı ile hukuk sistemine katkıda bulunmaktır.

DNS Çalışma Grubu tarafından daha önce yayınlanmış ve bugünlerde en son şekli yayınlanacak olan "tr Alan Adları Politikası, Kuralları ve İşleyişi" başlıklı bir belge var. Bu belge bir anlamda alan adları isinin anayasası olacak.

turk.internet.com: Peki, bu mekanizmayı mahkemeler tanıyacak mı?

Attila Özgüt : Bu mekanizma Türkiye Barolar Birliği altında düzgün bir formasyonda, yeterli teknik ve hukuki birikim olan insanlardan oluşturulursa ve aldığı kararlarda bu becerileri doğrultusunda olursa, kısa zamanda mahkemeler tarafından saygın konuma gelecektir. Bu sistem batıda da uygulanıyor.

Bu sistemin zamanla yaygınlaşacağını düşünüyorum ve her türlü katkıyı almaya açığız. Bu sistemin uygun olmadığını düşünenlerin gerekçe ve önerilerini her zaman için değerlendirebiliriz.

turk.internet.com: Uyumuzluk Çözüm Kurulu veya mekanizması ile hukuku da çözüm konusunda zorlamış oluyorsunuz.

Attila Özgüt : Hukuk mekanizması içinde doğru çalışan bir yapıyı pratik olarak gösterir ve bir süre doğru çalıştığını ispat ederseniz, hukuk sistemi de doğal olarak buna uyum sağlayacaktır.

turk.internet.com: Sizin muhatap olduğunuz bir dava oldu mu?

Attila Özgüt : Evet. Bir firmaya geçerli kurallar ile alan adı vermişiz. Diğer, "bu alan adını kurallara göre vermediniz" diye bize sordu. Nedenlerini söyledik fakat ikna olmadılar. Mahkeme yaklaşık 1.5 yıl kadar sürdü ve biz kazandık. Sonuçta yapılan uygulama değişmedi. Uyumuzluk Çözüm Kurulu veya mekanizması olsaydı bu süreç 15-20 günde tamamlanırdı.

DNS SATISI NE KADAR KAZANDIRIYOR?

turk.internet.com: DNS satışı ile elde edilen gelir ne kadar ve bu para nerelerde kullanılıyor?

Attila Özgüt : DNS satışı ile elde edilen gelir ODT Ü'nün diğer kurumlarına gelir

Attila Özgüt : DNS satışı ile elde edilen gelir ODTÜ'nün döner sermayesine gelir kaydediliyor. Buradan, DNS'in personel giderleri ve fiziksel alt yapısı giderleri ve ODTÜ'nün bilgisayarlaşma ihtiyacı karşılanıyor. Bunun dışında su anda ayrılmış ve bu sene harcanması planlanan fonlarımız var. Bu fonlar kamusal yarar için kullanılacak, örneğin anti spam ve acil müdahale konusunda iki örgütlenmeye fon ayırmayı düşünüyoruz. Anti Spam nasıl önlenir konusunda karar alacak bir örgütlenme olacak. Bu yapının içinde üniversiteler, ISP'ler ve Devlet kuruluşları yer alacak. Diğer taraftan virüs ve benzeri güvenlik konularında acil müdahale edecek ve sorun çözecek bir örgütlenmeye de fon ayırmayı planlıyoruz.

turk.internet.com: DNS satışı ile yıllık ne kadar gelir elde ediliyor?

Attila Özgüt : DNS'in yıllık geliri 1 milyon dolar seviyesinde. Yeni alan adları sistemi ile bu yıl ne kadar olur bilemiyorum. Sürekli cevabi bilinmeyen bir soru gibi sorulduğundan, öncelikle sunu söylemek isterim ki bu bir giz değil. Web sayfamıza girildiğinde her yıl kaç alan adı verilmiş görülüyor. Basit bir aritmetik ile yaklaşık rakam zaten bulunabilir. Bu gelir, benim bildiğim ama baskalarını bilmediği bir konu değil. Yeni sistemde alan adı sayısı artacak ama ücretler düşük. Gelirin ne kadar olacağını bilemiyorum, bunu talep gösterecek.

turk.internet.com: DNS sistemi konusunda dünyada neredeyiz?

Attila Özgüt : Dünya örneklerinden çok daha ileride olduğumuzu düşünüyorum. Dünyadaki bir çok örnek ".com" uygulamasında hiçbir şey sorgulamadan parayı alıp alan adını veriyorlar. Biz bu işi çok geliskin bir mekanizma ve süreçler ile yapıyoruz. İhtilaf olmaması için belge alıyoruz ve bunları arşivliyoruz.

Son geliştirilen sistem ile dünyadaki en geliskin ve en fazla özelliği olan bir alan adı sistemi oluşturduğumuzu ve ODTÜ DNS ekibi olarak işini çok iyi bilen ve yapan bir ekip olduğumuzu söyleyebilirim.

Tavsiye Edin

Yazdırılabilir Sayfa

G Ö R Ü S L E R İ N İ Z

[[Bu yazı hakkında yorum yapmak için tıklayınız!](#)]

Bu Kategorideki Son 10 Yazı

- [Tepe: 'ODTÜ, Piyasada Hassas Bir Konumda'](#)
- [Alan Adları & Marka Hukuku ve Türkiye](#)
- [Alan Adları & Marka Hukuk Üzerine Bir Fransız Mahkeme Kararı](#)
- [Yeni Türk Alan Adları Sistemi Uygulamaya Geçiyor](#)
- [ICANN Gönüllü Yöneticiler Arıyor](#)
- [El-Cezire Domain'i Hack Edildi](#)
- [GSA, .gov Domain Kurallarını Değiştiriyor](#)
- [Arapça ya da Çince Harflerle Yazılan Domain Adları Dönemi](#)
- [Tr'li DNS Sistemi Yenilendi ve Yeni Alan Adları Belirlendi](#)
- [ICANN'da Yeni Yapılanma](#)

[Domain Name Kategorisindeki Tüm Yazılar »](#)